Мило оде – НАТО оста

Пише: Ђорђе Вукадиновић
четвртак, 13 април 2023 08:40

Више пута смо овде наводили сентенцу да „победа има много очева, док је пораз увек сироче“. И овај пут је било тако. Када се све сабере и одузме, за Милов пораз апсолутно највећи кривац је он сам. А за Милатовићеву победу је заслужних заиста много – и то чак не рачунајући оне бројне који ће покушати да се међу заслужне накнадно упишу.

Милатовић је био одличан кандидат. Какав ће бити председник, то ћемо тек да видимо. Његова бографија је сјајна. Да, помало „штреберска“, али у најбољем смислу те речи. Да, релативно је млад. Али је са својих 36 година скоро деценију старији од Мила Ђукановића када је овај дошао на власт и тек нешто млађи од Емануела Макрона када је постао председник Француске.

Јаков је добар момак из добре куће. Видео је света, радио важне и одговорне послове на важним местима. Без личне или политичке афере и мрље. Човек је дијалога и компромиса. Да га је неки софтвер бирао – а није, кандидат је постао такорећи случајно, након што је Милојко Спајић избачен из председничке трке – тешко да би могао да одабере и смисли бољег кандидата.

Да ли ће Јаков Милатовић успети да оправда надања многобројних који су за њега гласали? Вероватно неће. Али то није реално ни очекивати. Као прво, уставна овлашћења председника у Црној Гори су још и мања него у Србији. Као друго и важније, ставови армије гласача који су другог априла заокружили његово име веома су хетерогени, и сем консензуалне поруке – такорећи, вапаја – „Мило, доста је било“ готово да међусобно немају ништа заједничко.

Ако гледамо како једна велика и – макар у европским оквирима – моћна Немачка не успева да заштити своје виталне државне интересе – а врло често чак ни своје достојанство – како очекивати да тако нешто пође за руком председнику једне малене и у сваком погледу несамосталне Црној Горе

Коначно, треће – и најважније. На политику Црне Горе и њених власти већ годинама пресудно утичу западне амбасаде и евроатлантске структуре, а захтеви и очекивања тих структура су у највећој мери супротни ставовима и жељама највећег броја Милатовићевих бирача, поготово оних из другог круга. А у конфликту између та два супротстављена очекивања нема сумње које је оно што односи превагу. Ако гледамо како једна велика и – макар у европским оквирима – моћна Немачка не успева да заштити своје виталне државне интересе – а врло често чак ни своје достојанство – како очекивати да тако нешто пође за руком председнику једне малене и у сваком погледу несамосталне Црној Горе.

И у том контексту треба гледати овај последњи низ изјава тек изабраног председника („нема ништа од „отпризнавања“ Косова, верност НАТО-у, осуда Русије и „геноцида“ у Сребреници) које итекако парају уши највећег дела његових гласача, али које, у суштини, нису друго до ритуалне метаније и јавне манифестације признања да је свестан како стоје ствари и да ту европску и регионалну „геополитичку реалност“ нити може нити жели да мења.

Али постоји ипак једна нит, мање политички став, а више једна готово подразумевана тековина која је, по свој прилици, главна, а можда и једина заједничка садржинска ствар код свих који су Милатовића изгласали, и која верујем да неће бити погажена. А то је став да се држава не може и не сме градити на мржњи и поделама. И још конкретније, на антисрпству као неформалној али делатној и, такорећи, саморазумљивој подлози Ђукановићеве владавине последњих (барем) десетак година.

Далеко од тога да и у будућности неће бити антисрпских испада и провокација, али оне по свој прилици више неће имати онако систематски и претећи карактер као у последњој фази Ђукановићеве и ДПС-ове власти. И зато нико од преко 220 хиљада који су другог априла гласали за Милатовића, као и они који су га подржали (укључујући и Милорада Додика) нема разлога за кајање ма шта он у наредним данима још рекао или учинио. А у сваком случају неће учинити ништа ни приближно лоше и слично ономе што је Ђукановић чинио својим грађанима, српском народу и Српској православној цркви.

Стога је помак који је у Црној Гори направљен од августа 2020. до априла 2023. заправо огроман. Од потпуно маргинализованог и де факто прогоњеног политичког чиниоца, Срби су се показали као озбиљан политички фактор који је у стању да заштити себе и од којег пресудно зависи ко ће у Црној Гори владати – мада, истини за вољу, још увек не и то која ће се политика водити.

Ми у Србији заправо и не знамо чему су све током претходних година били изложени Срби у Црној Гори. Имам утисак да тога чак у потпуности нису били

свесни ни они сами. Човек се постепено саживи са неправедним третманом, а ту је и она варљива „утеха“ типа – увек може горе?! Знам да ово звучи помало језовито, али заиста верујем да су тамошњи Срби непосредно пре литија били буквално на корак од третмана рускојезичког становништва и руске цркве у Украјини после Мајдана 2014. Стога је помак који је у Црној Гори направљен од августа 2020. до априла 2023. заправо огроман. Од потпуно маргинализованог и де факто прогоњеног политичког чиниоца, Срби су се показали као озбиљан политички фактор који је у стању да заштити себе и од којег пресудно зависи ко ће у Црној Гори владати – мада, истини за вољу, још увек не и то која ће се политика водити.

И зато, уместо да незадовољно цокћемо над држањем и политичким изборима браће у Црној Гори (мада ја лично мислим да се, с обзиром на околности, доста добро држе и да, у задатом контексту, последњих година уопште нису бирали лоше), усправимо се, за почетак, ми сами. Па ће онда и осталима то можда служити као узор и светионик. Покажимо ми како се збацује НАТО јарам – иако, формално гледано – ми и нисмо званично под њим, па онда тражимо или очекујмо нешто од малене земље која ЈЕСТЕ чланица НАТО алијансе. Демонстрирајмо ми како се одбијају „сугестије“ и директиве америчког амбасадора, чак и онда када директно задиру у државни суверенитет и национално достојанство.

Да се не лажемо. Земља и народ који нису у стању да јасно и гласно одбију срамни ултиматум у виду тзв. „немачко-француског споразума о нормализацији са Косовом“, заиста тешко да може од било кога било шта да тражи и очекује

Да се не лажемо. Земља и народ који нису у стању да јасно и гласно одбију срамни ултиматум у виду тзв. „немачко-француског споразума о нормализацији са Косовом“, заиста тешко да може од било кога било шта да тражи и очекује. А поготово не од Милатовића да буде „већи Србин“ од нас и наше власти.

Уосталом, помислимо само како ми и наше руководство изгледамо и можемо јадно деловати из перспективе људи из Републике Српске. Па нам они то пак не пребацују, већ показују разумевање и љубав према матици чак и када то политички и интелектуални Београд својим понашањем баш и не заслужује превише.

Дакле, помозимо браћи, ако можемо и колико можемо. (А по мом дубоком уверењу, можемо доста.) А ако не можемо, немојмо им макар отежавати и сипати со на рану.

(Уредник НСПМ и бивши народни посланик)